

Balla Imola

“Hintajegy” program- közösségi játszótér kialakítása

1. A jó gyakorlat kiválasztási szempontjai

A Téka Alapítvány Hintajegy programja olyan sikertörténet, ami követendő példa lehet az egész Kárpát-medencében. Szamosújváron 2016-ban adták át a Magyar Tannyelvű Elméleti Líceumot s udvarának beépítését célozta meg a Hintajegy program. Közösségi összefogás eredményeként épült fel a város legmodernebb, s ugyanakkor legbiztonságosabb játszótere és kondiparkja.

2. A szervezet(ek) / személy(ek), amely(ek)hez / aki(k)hez köthető a jó gyakorlat

Szamosújvár Erdélyben, Kolozs megyében, Kolozsvártól 45 kilométerre, északra található. Településünkön a Téka Alapítvány 1993-ban alakult. Célunk, hogy a mezőségi szórvány-magyarságot segítsük, és a helyi közművelődést, oktatást, ifjúsági és egyéb közösséget támogassuk, fejlesszük. Munkánk elismeréseként többek között az EMKE „Könczei Ádám”, „Ipolyi Arnold”, és „Kisebbségekért Díj” valamint a magyar Országgyűlés ezüst emlékérmével tüntették ki szervezetünket. A Téka Alapítvány a magyar kormány egyik „Nemzeti Jelentőségű Intézménye”. Az erdélyi Mezőség magyarsága a történelem során sokat szenvedett, miközben jelentős kulturális és történeti értékekkel járult hozzá a magyar nemzeti örökséghez. Ezt a tényt tudatosítva, a romániai rendszerváltás után lépésről lépésre építkeztünk/építkezünk, úgy hogy a szórványhelyzetet nem hátrányként, hanem feladatként fogjuk fel. Feladatunk az, hogy „végvárakat” építsünk, hogy a magyar nyelvi- és a kulturális határokat a mi régióinkban is megvédjük.

Intézményeink:

- Téka Szórvány Művelődési Központ,
- Mezőségi Téka Szórványkollégium
- Mezőségi Táborközpont - Feketelak
- Tájház és közösségi központ – Feketelak
- Községi ház - Szépkényerűszentmárton
- Mezőségi Szórvány Iskolaközpont

Intézményeinkben a következő 3 keretprogramon belül több projektet, többféle tevékenységet bonyolítunk le:

IV. Közművelődési, kulturális szórványprogram

A Téka Művelődési Központban heti órarend alapján megszervezett, rendszeres tevékenységeinken több mint 600 személy vesz részt. Nagyobb rendezvényeink egyik meghatározó célja pedig az, hogy kulturális szinten el- és visszafoglaljuk a minket megillető (köz) tereket.

2018-ban a következő nagyszabású rendezvényeket szervezzük meg:

- XXII. Nemzetközi Néptánc Fesztivál
- XVIII. Nyári honismereti tábor
- XXII. Kaláka tábor Feketelakon
- XIX. Őszi Fesztivál
- XXII. Mezőségi Népzene és Néptánc Fesztivál
- XIII. Anyanyelvi vetélkedő
- XVIII. Betlehemes találkozó
- X. Kézműves Tábor
- V. Irodalmi Tábor
- III. Zenetábor

VII. Mezőségi szórványoktatási program

A Mezőségi Szórványoktatási Program összehangolt és tervszerű módon, hosszú távon biztosítja a mezőségi szórványközösség anyanyelven történő oktatását. A program keretén belül szervezetünk egy kollégium létrehozását, működtetését és a mezőségi szórványoktatási központ felépítését vállalta.

A Mezőségi Téka Szórványkollégiumot 2001-ben hoztuk létre. Az 5-12 osztályos diákok mezőségi falvakból és a választói Kallós kollégiumból érkeznek. A 2017-18-as tanévben 120 tanulóról gondoskodunk.

A Mezőségi Magyar Oktatási Központot 2016-ban adtuk át. A projektet az indokolja, hogy az asszimiláció megfékezésében jelentős eredményeket csak úgy érhetünk el, ha magasabb színvonalú, jobban felszerelt és kedvezőbb háttérfeltételekkel rendelkező oktatási intézményt tudunk felmutatni, mint az átlagos többségi iskolák.

VIII. Tóvidéki térségfejlesztési program

Programunk célja az, hogy támogassuk a tóvidéki falvak modernizációs törekvéseit. A Tóvidék Program legfontosabb célkitűzései: az egyes települések közösségi életében felelős személyek együttműködésével helyi „akciócsoportok létrehozása; a helyi anyagi és szellemi erőforrások feltérképezése; minden nagyobb szórványtelepülésen tájház létesítése; multifunkcionális közösségi terek kialakítása és felszerelése; a programban résztvevő települések turisztikai, idegenforgalmi népszerűsítése (honlapok, turisztikai reklámanyagok készítése, kulturális útvonal kialakítása); a helyi kulturális kínálat minőségi rendszerben történő bemutatása.

3. A jó gyakorlat érdekeltjei

A jó gyakorlat érdekeltjei a 470 diák aki Szamosújvári Magyar Tannyelvű Elméleti Líceumban tanul. A játszótér rész 6-12 éves diákoknak volt tervezve, a kondiparkot 12 éves kortól felfele lehet használni, a drótkötélpályát pedig minden diák és az iskolában oktató pedagógus szívesen használja.

4. A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A Téka Alapítvány hintajegy projektje 2017 őszén indult, célja civil összefogás eredményeként játszóteret létrehozni a magyar iskola számára. Szamosújvár másodjára bizonyította, hogy közösségi összefogása mintaértékű. Első alkalommal téglajegyek vásárlásával támogatták a magyar iskola felépülését, most pedig hintajegyeket vásárolva a közösség pályázatok nélkül felépítette gyermekeink játszóterét.

Bronz, ezüst, arany és gyémánt hintajegyeket lehetett vásárolni, amelyek értéke 10, 50, 100 és 1000 lej volt. Iskolánk diákjai és pedagógusai mellett több mint 150 cég és magánszemély tartotta fontosnak, hogy a gyerekek az órák közötti szüneteket is minőségi körülmények között töltsék. A támogatók közül többen a Téka Alapítvány partnerei, akik eddig a szórványkollégium fenntartásához járultak hozzá, idén pedig ebbe a projektbe fektettek be. Ennek eredményeként a hintajegyek árából 56780 lej gyűlt össze. A

beruházás összértéke 78860 lej, a hiányzó 22080 lejt a Téka Alapítvány pótolta. Az elemek megtervezésekor és kiválasztásakor odafigyeltünk arra, hogy a hagyományos elemek mellett a modern kor kihívásainak is megfeleljen a park, hogy minél több generáció játszhasson együtt.

Iskolánk összes osztályközössége fontosnak tartotta azt, hogy zsebpénzéből e nemes cél érdekében hintajegyet vásároljon. Minden ember életében fontos, hogy egy közösség őt befogadja és ő is a közösség tagjának érezhesse magát, kapcsolati hálót építhessen, megismerjen új embereket, ki tudjon alakítani új kapcsolatokat. Szamosújvár magyarságának összefogása példaértékű volt.

A szamosújvári szülők, nagyobb és a szórványkollégiumban élő diákok két alkalommal is önkéntes munkával járultak hozzá a terület kialakításához, ástak, gereblyéltek, földet hordtak s kőműves munkát végeztek, így sokmindent anyagi juttatás nélkül oldottunk meg.

A hintajegyet vásárlók névsora a játszótér melletti hirdetőablára kifüggesztve hirdeti, hogy sok kicsi sokra megy.

5. A jó gyakorlat által érintett terület(ek)

Ez a jó gyakorlat összefogásra készítette a szamosújvári közösséget, a közösségépítésen túl, fejleszteni kívántuk az itt élők szociális kompetenciáit, önzetlenségre, segítőkészre neveltük diákjainkat. Iskolánk tanulói büszkék erre a megvalósításra, örömmel használják az új tereket és sajátjukként vigyáznak rá.

6. A jó gyakorlat területi hatóköre

A Hintajegy program területi hatóköre elsősorban Szamosújvár. Úgy gondoltuk, hogy a szamosújvári magyarság lesz elsősorban nyitott arra, hogy pénzt, időt és energiát fordítson iskolánk játszóterének megvalósítására. Meglepetésünkre sorra jöttek a felajánlások a világ minden tájáról. Szamosújvárról, Mezőségről elszármazott személyek hatalmas összegeket fordítottak erre a célra. Ezt a lendületet látva megfogalmazódott bennünk egy "Elszármazottak találkozója" keressük az időpontot és a keretet ennek a találkozási lehetőségnek.

7. A jó gyakorlathoz szükséges feltételek (humán, pénzügyi, technikai)

A Hintajegy program sikeréhez elengedhetetlen volt egy lelkes önkéntes csapat, aki megtervezte, megszervezte, megvásárolta, majd felügyelte az építkezést. A önkéntesség itt valóban minden anyagi juttatástól mentes volt, a kőműves munkától elkezdve az összeszereléséig, az elszámolásig vagy a folyamatos reklámozást, hirdetéseket egy lelkes csapat vállalta be. 2017 őszén volt meghirdetve először az adománygyűjtés, de a 2018 májusi avatásig folyamatos reklámozás és hirdetések segítségével gyűlt össze a megcélzott összeg. A média szerepét emelném ki, a Kolozs megyei rádió és televíziós csatornák partnereink voltak ebben a projektben, és népszerűsítették programunkat.

Bár közösségi összefogásról beszélünk, mégis úgy gondolom nem sikerült volna, ha nincs mögötte egy olyan alapítvány, akinek hitele van az emberek szemében, akiben megbíznak, hogy a pénz valóban a meghirdetett helyre kerül. A Téka Alapítvány szerepe megkérdőjelezhetetlen, amellett, hogy végig támogatta a projektet, anyagi részt is vállalt benne, és a hiányzó összeget hozzápótolta.

8. A jó gyakorlat eredményei, rövid, közép és hosszú távú hatása

A Hintajegy programban kitűzött célokat megvalósítottuk, közösségi összefogás eredményeként játszóteret építettünk a Szamosújvári Magyar Tannyelvű Elméleti Líceum udvarára. A játszótér részt a kisdíákok órák közti szünetekben használják, az általános és középiskolás diákok pedig erősítik magukat a nekik szánt kültéri edzőparkban. Az edzőparkot nem csak szabadidőjükben használják, hanem a testnevelés óra keretében is. A testnevelést oktató pedagógusok edzésterveket dolgoznak ki diákjainknak, és felügyelik az edzést is.

9. A jó gyakorlat fenntarthatósága

A projekt eredményeként létrejött közösségi játszótér és edzőpark időtálló, kiválasztásakor nagy gondot fordítottunk egyrészt arra, hogy az elemek a legújabb EU-s szabványoknak megfeleljenek, s azokat a cégeket részesítettük előnybe, aki a hosszútávon garantálta az elemek minőségét.

A játszóteret 3 hónapja adtuk át a közösségnek, folyamatos a gyerekcsapatok jelenléte és büszkék vagyunk újszerű állapotára.

10. A jó gyakorlat adaptálhatósága

A Hintajegy program adaptálható bármely földrajzi területen, ahol van egy civil szervezet, aki felvállalja a projekt menedzselését. A gyűjtésnek mindig egy nemes célt kell szolgálnia, a közösség érdekeit kell szolgálja. Az anyagi megvalósításon túl, közösségépítő ereje van, az adott település lakói büszkék önkéntes és jótékony tevékenységükre.